26ԵԱՐ. ՄԷՆԷ Ե. 4715 1909 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 28/14 ՇԱԲ. ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ 28 ԹՐՇԻՆԻ ԷՎՎԷԼ 325)(26 ՇԷՎՎԱԼ 1327

ՄԷՋՄՈՒԱԻ ԱԽԹԱՐ

30 ԲԱՐՄ.

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
65, Grand'rue de Péra, Taxim, 65

ԱՊՈՒՆԷ ԳԻՆԵՑԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ՝ Սեղէլիի 6 այլոյք
Իսթանպոլ իլլի Դ.ռաւ 60 35
Թաշրա իլլի » 85 45
Մէմալիի էճնէպիի իլլի Ֆրանգ 20 10

ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ ՎԷ ՀԱՅՈՄԱ ԹՐԹՔԷՍԻ
ԿԻՒՆԷԷՐԻ ՆԷՇՐ ՕՐԱՒՈՒՆՈՒՐ
Իրանք իլլի այրընա բազարլըգ :

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلی تقسیم جاده‌سی نومرو ٦٥

30 ԲԱՐՄ.

ԵԷՆԻ ՊԻՐ ՎԱԶԻՅԷԹ

Նիհանէթ ճու�իրթէսի կիւնիւ կէճ վագէթ, ճէմաաթճա վէ Բաթրիգխանէ-միզճէ պէքլէնմէքտէ օլան Պույրուլթույը սամի, Մէզահիպ միւտիրի Պէհա պէյ էֆ. վասթասըյլա Կ-Բաթրիգխանէմիզէ կէթիրիլմիշ տիր։ Պու Պույրուլթընըն, եէվմը մէզքիւրտէ սաաթ 9½-ա կէթիրիլէճէկի էվվէլճէ Մէզահիպ միւտիրիյէթինտէն խապէր վէրիլմիշ օլմաղլէ, չէհրիմիզտէ պուլաունան պաղը էրիսգօրօսան իլէ բէհապին վէ միւթէպէրանը ճէմաաթ, օ սաաթտա Կ-Բաթրիգխանէտէ թօրլանմըշլար իսէ տէ, մերի միւշարիլէյին մուվասըլէթի կէճիքտիկինտէն, խուսուսիյլէ միւթէպէրանը ավամտան պաղըլարը, կիտէճէքլէրի մահէլլէրին ուզաղ օլմասը հասէպիյլէ ավտէթ մէճպուր օլմուշլար, վէ եալընըզ էրիսգօրօսան իլէ բէհապին վէ պիր-դաշ զաթ գալմըշ օլաուգլարը հալտէ, Պէհա պէյ էֆ.՝ սաաթ 12 բատտէյէրինտէ վասըլ օլմուշ, վէ ինթիրամաթլէ պիլ իսթիգպալ, պէօյիք սալօնա կիրտիրիմիշ, վէ պիր միւտտէթ խթիրահաթլա, պու միւտտէթ զարֆընտա, կէճիքմէյէրի էսպապընը պէհան իյլէտիքտէն սոնրա, Պույրուլթույը սամիյի եէտինտէն չըգարարագ, ալէնէն գրաաթ վէ թէլիմ իթմիշ տիր։

Պատէհու Պէհա պէյ՝ Էրմէնի-գաթօլիք ճէմաաթընըն էօթէտէն պէրու միւսէլլէմ օլան սատագաթ վէ բէվէյէթինտէն վէ չուտուրէթլէ հիւքիւմէթը Օսմանիէնէն մագհարը թէվէճճիւհաթը օլտուղընտան պահանա, պու տէֆա միւնհալ օլան Բաթրիգիկէ, էրիսգօրօսան վէ միւթէպէրանը, պիլ իհթիմա, միւնասիպ պիր Բաթրիգ ինթիխապ իտէճէքլէրինի թէմէննի իյլէմիշ տիր։

Պու սըրատա իքրամլար օլունմըշ տըր։

Պույրուլթույը սամինին սուրէթի տիր.

«Էրմէնի-գաթօլիք ճէմաաթը բուէսայը բուհանիյէսի իլէ Միւթէպէրանը էֆէնտիլէր,

«Էրմէնի-գաթօլիք բաթրիկի բիւթպէթու Ստապպաղեան Պօղոս էֆ. հաղրէթլէրինին վուգուս պուլան իսթիֆասը գարինի գապուլը ալի օլմասըյլա, տիկէրինին ինթիխապը լազըմ կէլտիկինտէն, ալէլ ուսուլ Բաթրիգխանէտէ պիթթէճէմիս, անասը թէպպայը Օսմանիէտէն վէ տէվլէթ վէ ճէմաաթճա հիչ պիր սուրէթլէ լէքէլէնմէմիշ վէ ատապ վէ ախլէագը, չայիպէի թաարիզտէն սալիմ պուլունմըշ օլան բիսգօրօսլարտան Բաթրիգլիկէ գապլի ինթիխապ օլանլարը թէֆբիգիյլէ, խսմէրինի միւպէյին պիր գրթա տէֆթէրին թանզիմ վէ թէվտիինէ հիմմէթ իյլէյէլէր տէյու։

20 Թշրրինի էվվէլ 325
18 Շէվվալ 327

Կէօրիւլմիւկիւ վէճճէ, իշպու Պույրուլթանընը միւնասէբիճաթը, ուսուլ վէ ատաթը գատիմէ տարիյէսինտէ թանզիմ վէ թէրթիպ իտիլմիշ օլուպ, չէօյլէ քի պիզատէ, չիմտիյէ գատար պիր դաշ տէֆա վաղը օլաղը իւզրէ, Կ-Բաթրիկին վէֆաթըյլա մագամը միւնհալ գալարընընտա, էվվէլճէ ինթիխապ իտիլմիշ օլան Կ-Բաթրիգ Վէքիլի օ սըրատա Գայմագամ մագամընա կէչտիկինտէն, Պապը Ալիսէն այրընա Գայմագամ թայէինի իշին միւսաատէ իսղի բէսմի պիր մագամ սըֆաթընտա թանընմագտան տուր օլմահօր, պիլաքիս, «Բաթրիկինիզի ինթիխապ իտէպիլիրսինիզ» եօլունտաքի Պույրուլթընը, էրիսգօրօսլարընընը մըզա վէ ճէմաաթըն միւթէպէրանընա խիթապ իթմէքլէ, օլ պապտէքի հուգուգըմըզը թէմամիյլէ թասդիգ պուեուրուեօր։ Պինապէրին պիզ, իսթէրսէք, հալը հազըրըմըզտա, քէնտի տրամըզտա Բաթրիգ Գայմագամը իւնվանըյլա եախսատ տիկէր պիր իւնվան իլէ պիր մուվագգաթ միլլէթ բէյիսի ինթիխապ իտէպիլիրիզ, վէ էօյլէճէ իշլէրիմիզի կէօրէպիլիրիզ։ Իսթէրսէք, Պէհա պէյ էֆ.-նին զայրը բէսմի իֆատէլէրի վէճճէլէ, պու բէյիսի, Գայմագամ սըֆաթընը հիւքիւմէթէ սատէճէ թանընթմագլա իքթիֆա իտէպիլիրիզ. Պապը Ալի տէ պու հարէքէթիմիզտէ պիր կէօնա եօլսուզլուգ կէօրմէյէրէք, մուվագգաթ բէյիսիմիզի թասդիգէ հիմմէթ պուեուրըր։ Իմտի, թէքրար իտէրիզ քի, Պույրուլթույը սամինին պու պիրինճի նօգթասը՝ մուճիպի թէլաշ պիր մատտէ ատտ օլունմամաղ։

Պիլաքիս հիւքիւմէթին պու մուամէլէսի, պիզիմ իշին խայրը՝ վէ շայանը մէմնունիյէթ պիր թէտպիր ատտ օլընսա կէկէք տիր. չիւնքի Կ-Բաթրիկին էտնահ մէմուրիյէթինտէ Վէքիլի օլան բուհանինին, անընը զայպուպէթի հալինտէ Գայմագամ եախսատ երինէ Վէքիլ մագամընտա թանընմասը պիր հագգ տըր քի, իշթէ պու հագգա պու կիւն զարար վէրիլմիշ օլմահօր, վէ Գայմագամ ինթիխապը իշին այրընա միւսաատէյի սէնիյէ իթասրյլա, իլէրուսի իշին էմսալ հասը իտիլմէեօր։ Իմտի, պիզիմ իշին պու քէրրէ հասպ էլ իճապ մուվագգաթ պիր բէիս ինթիխապ իթմէք լազըմ իսէ, եալընըզ միլլէթճէ, արամըզտա պու իշի կէօրիւպ, օ բէիսի հիւքիւմէթէ սատէճէ թանընթմագլա իքթիֆա իթմէյիզ։ Պաշգա տիւրլիւ հարէքէթ, հէմ մուամէլաթը կէճիքտիրմիշ օլուր, հէմ տէ իլէրուսի իշին էմսալ սըրասընա կէչէպիլիր քի, հագգըմըզտա իսայբրը օլմամաղ։

Հալպու քի Պույրուլթընընը հավի օլտուղը իքնճի նօգթա, էֆքէարը ահիզանէմիզճէ պիրինճիտէն չօգ զիեատ մուհիմմ վէ վէխիմ տիր։ Հիւքիւմէթ, ինթիխապ օլունճաղ Բաթրիկին, «թէպպայը տէվլէթը Օսմանիէտէն վէ Էրմէնի-գաթօլիք ճէմաաթընտան, տէվլէթճէ վէ միլլէթճէ լէքէլէնմէմիշ էրիսգօրօսլարտան օլմասընը» իսթար վէ իշար իթմէքլէ իքթիֆա իթմէեօր. պիր տէ էրիսգօրօսլարըմըզընը ճէտվէլը էսամիսինի իսթէեօր։ Պիրինճի իսթար վէ իշարա պիր շէյ տէնիլէմէզ. պիլաքիս թէշէքքիւր օլունմալը տըր. զիրա սըֆաթը բէտէրանէյի հայիզ օլան հիւքիւմէթին, քէնտի էվլատը մագամընտա պուլունան էհալիյէ, պէօյլէ պիր մուհիմմ ինթիխապտա, մանզա ճէմաաթընը էյիլիկի իշին, «տիգգաթ իտինիզ քի, ինթիխապ իտիլէն Բաթրիկինիզ, պէնիմ թէպաամտան վէ սիզին ճէմաաթընըզտան օլսուն, վէ տէվլէթճէ, վէ միլլէթճէ տէ լէքէլէնմիշ պուլունմասընն» տիմէք, քէնտիսինին բէտէրլիք հագգը, հաթթա վազիֆէսի տիր։ Պու գատտարը, զանն իտէրսէք, մէզքիւր ինթիխապը իճրայէ մէմուր օլան էրիսգօրօսլար իլէ միւթէհայիզանը ճէմաաթա տա, պունուն աքսի պիր հարէքէթտէ պուլունմագտան հէր սուրէթլէ սաղընմահա քեաֆի տիր, զիրա աքսի հալին՝ միւշքիլաթա ուղրահաճաղը, վէ հիւքիւմէթճէ բէտտա օլունաճաղը կէօզ էօնիւնտէ օլմագ կէրէք տիր. լաքին էրիսգօրօսլարըմըզընն ճէտվէլի էսամիսինին թալէպինի՝ տէվրը սապզը խթիպտատա մախսուս պիր թէտպիր մագամընտա թէլագգը իթմէկի թապլի, վէ իշթէ պունուն, Բաթրիգխանէմիզճէ, ճէմաաթըմըզճա նազարը տիգգաթա ալընմասընը, վէ պու պապտէ իճապընընը իճրասընտան կէրի տուրուլմամասընը էլզէմ ատտ իտէրիզ։ Զանն իթմէյիզ քի, հիւքիւմէթը Օսմանիէ, պու ճէտվէլի, սըրֆ ուսուլը գատիմէյէ բիայէթ իշին իսթէմիշ օլսուն. զաթէն մէրհասա էֆէնտիլէրին վէ ումում էրիսգօրօսլարըմըզընը իսիմլէրի վէ գայտլարը Պապը Ալիճէ մուգայէտա վէ մսլիմ օլտուղը հալտէ, «Իշպու ճէտվէլին իսթէնմէսի՝ անճաղ պունտան էվվէլքի ինթիխապլարտա, հագգը ինթիխապտան մահրում իտիլմիշ օլան էրիսգօրօսլարըմըզընը վէ եախսատ տիկէրլէրին եինէ օ տարպէյէ ուղրատըլմասը կիպի պիր ֆիքրէ մէպնի օլտուղը խաթըրա կէլէպիլիր։ — Հալպու քի, մալիմ տիր քի տէվրը սապզը իսթիպտատտա պու վէքօ նամըլ գօնուլմըշ տըր։ Մէսէլա Թէրզեան Եպսկ., սօն ինթիխապտա, Ատանա վալիսի Պահրի բաշա իլէ խօշ կէչինէմէտիկի, եանի Պահրի բաշանընը քէսէլէրինի միլլէթին ումուրը խայրիէյէ այտա բարասը իլէ տօլտուրմագ իսթէմէտիկի, վէ Սիալեան Աւետիս տէնիլէն մախլուգը մուղիրին մէրամլարընա, քէյֆիէրինէ էսիր օլմայը գապուլ իթմէտիկի իշին, հիւքիւմէթճէ մագպուլ սայլամասը, վէ գապիլի ինթիխապ օլանլարընը էսամիսինտէն իխրաճ իտիլտի։ — Արփիարեան Արք. տախի, օ թարիխտէ չիրքին վէ մուզիրը ատտ իտիլմիշ օլան Արփիարեան ֆամիլեասընա մէնսուպ օլտուղը, վէ Արփիար չէօհրէթինի թաշըտըղը իշին, օ տախի Թէրզեան Եպիսկոպոսընն տարօսընա ուղրատը, վէ ղայրիհիմ։

Պու կիւն, Մէշրութիյէթ տէվրինտէ եաշատըղըմըզ հալտէ, չէօյլէ պիր մուամէլէ ատապա նէ գատար հագգսըզ, եօլսուզ վէ խաթիպտատքեարանէ պիր հարէքէթ կէօրիւնմէյլի տիր, նէ տէրէճէ մուախէզէյէ լաբզ տըր։ Իմտի, պու կիւն Մէշրութիյէթ զէմանընտա վէ հագգանիյէթ տէվրինտէ, միլլէթիմիզ, թէնսիպ իթտիկի, թէրճիհ իյլէտիկի չու եա պու էրիսգօրօսը։ —թէպպայը տէվլէթը Օսմանիյէտէն վէ Էրմէնի-գաթօլիք ճէմաաթընտան օլտուգճա, վէ տէվլէթճէ վէ միլլէթճէ լէքէլէնմէմիշ պուլունտըգճա, — Կ-Բաթրիգլիկէ, սըրֆ քէնտի արզուսը վէ միւսթագիլ բէյէրիյլէ ինթիխապ իթմէք հագգընա մալիք տիր, վէ թասդիգի իշին հիւքիւմէթը Օսմանիէյէ թագտիմ իյլէմէք տէ վազիֆէսի տիր։ Պիզտէն էվվէլ, Էրմէնի միլլէթտաշլարըմըզ, Իզմիրլեան վէ Դուրեան Սրբազանլարը պու եօլտա Բաթրիգլիկէ ինթիխապ իյլէտիլէր, վէ հիւքիւմէթը Սէնիյէ տէ, Բաթիշանըմըզ հազրէթլէրի տէ թասդիգ պուեուրտուլար։ Էրմէնի-գաթօլիք ճէմաաթը իշին պաշգա տիւրլիւ օլմաղ զանն իտէրիզ. զիրա այնի մէմլէքէթտէ, այրը այրը գանուն, պաշգա պաշգա նիզամ վէ ատաթըն վիճուտի թասավվուր օլունամաղ։

Հէր հալտէ Երեսփոխական վէ Կրոնական ժողովլարըմըզընն, հէման վագթի կէչիրմէհէրէք, պու մուհիմմ մէսէլէյի թանթը նազարը էհէմմիյէթէ ալմալարը էլզէմ տիր։

ԷՐՄԷՆԻ ՄԵՍԵԼԵՍԻ

Բարիզոյէ Անահիտ զազէթասընը չըգարան էտիպի մէշհուր Արշակ էֆ. Զօպանեան, «Թիւրք մաթպուաթը ըէֆիգլէրինէ» խիթապէն, Իսթանպուլ զազէթասընտա պիր աչըգ մէքթուպ տէրճ իթմիշ, վէ պունտա, Էրմէնի ունսուրընը պիր լիսանը պէլիղանէ իլէ միւտաֆաա իյէմիշ տիր։ Միւմայլէյհ, էվվէլ պէ էվվէլ տիկոր քի, «Բաթրիգ էֆ.նին իսթիֆասը՝ սիզին թարաֆընըզտան սուի թէֆսիր օլունաը։ Սիզ • իսթիֆայը սըրֆ Էրմէնի մէնֆաաթլարընը մուհաֆազա իթմէք իչին տէյի զանն իթտինիզ. լաքին եանըլմագտասընըզ։ Կիլիկիա ֆէլաքէթինտէ Էրմէնիլէրին ճան վէ մալճա պէօյիւք զայեաթը օլտու. ֆագաթ Թիւրքլէր տէ մանէն տահա պէօյիւք պիր զիեանա ուզրատըլար։ Էվվէլա գավմլարընըն նամուսը, Յուլիսին կիւզել ինգըլապը սայէսինտէ մէտէնի ալէմին նազարընտա օ գատար եիւքսէլմիշ իքէն, լէքէլէնտի վէ գարարտը։ Պու միլլի ֆէլաքէթէ սէպէպ օլանլարը ճէզալանտըրմագ՝ Էրմէնիլէրէ խուսուսի պիր էյիլիք տիմէք աէյիլ տիր։ Տէվլէթին քեաֆիֆէյի գավմլարընը հէր կիւն իթթիհատ վէ իթիլաֆ ռավէթ իսիեօրսունը, ֆագաթ իթթիհատ՝ սէօզիլէ տէյիլ, ֆիիլիլէ օլուր։ Շիմտիյէ գատար ֆիիլլէրին, սէօզլէրի թաստիգ իթմէկէ, գուվվէտէն ֆիիլէ կէթիրմէյէ քիֆայէթ իթտիկինի զանն իտէրմիսինիզ։ Էրմէնիլէր, Ատանա ֆէճիասընտա, Համիտ ունսուրլարընըն իտարէի մէշրուութայա գարշը պիր գաստընը կէօրմիւշլէր տիր. հէմգավմ գարընտաշլարըմըզ, սէրպէսթիլէր մագամընտա թէլէֆ օլտուլար, տիեօրտըգ։ Մաթէմիմիզտէ, Ատանատա թէլէֆ օլան Էրմէնիլէրի՝ Իսթանպօլտա գաթլ օլունան Ժէօն-Թիւրք վաղթլէրիյէ պիրլէշտիրտիք։ Միւքէտտէր օլմամըզա բաղմէն, սէրպէսթի օրտուսընընն ֆիթուհաթընը պիլա գայտը իհթիեաթ մէսէրէթլէ ռէլամատըզ։ Պունա մուգաբիլ — պաղը նէճիպ միւսթէնալարտան մաաա,— Ժէօն-Թիւրքլէրին, Ատանա գըթալճըլարընտան գօլայճա ալտանարագ, ֆէլաքէթին ֆէվգէլատէ պէօյիւքլիկինէ ինանմագ իսթէմէտիքլէրինի, վէ Էրմէնիլէրին իհթիալ չըգարմագ մասալընը ճիտէն նազարը տիգգաթա ալտըգլարընը թէէսսիֆէն կէօրտիւք։ Էրմէնիլէրին զաեէթ էհէմմիյէթսիզ պիր ագալլիկէթի իսթիգլալ ֆիքրի պէսլէսէ պիլէ, պու խուսուս, սաքին պիր էհալինին գրթալընը վէ գատընլար իլէ չօճուգլար հագգընտա իրթիքապ իտիլէն վահշիլիքլէրի հագգը չըգարամագ։

«Էրմէնիլէր, ատալէթ վէ միւսալաթ էսասը իւզէրինէ միւսսէս պէօյիւք պիր վաթանընն թէչքիլինէ սամիմանէ չալըշարագ, եէնի Ռէժիմէ ֆէվգէլատէ թարաֆիր պուլունմըշլար տըր։ Տիկէր մահէլլէրտէ, մէսէլա Գայսէրիտէ պուլունան նամուսը վէ ինսանիյէթքէրվէր վալիլէր, օ մուխրիպ ունսուրլարընն գանա սուսամըշ աղրազընը թէսկին իթմիշլէր տիր։ Կիլիկիատաքի Էրմէնիլէրին թէլէֆ օլմասը վէ եաղմա իտիլմէսի իսէ, պունլարը մէնէ միւգթէտիր օլանլարընն, պէօյլէ օլմասընը իսթէմէլէրինին նէթիճէսի տիր։ Պունլար, հէմ Ռէաքսիօնէրլէրին Էրմէնիլէր իւզէրինէ հիւճում իթմէսինի վէ տէվլէթին է՛ն մամուր պիր վիլայէթինին մահվ իտիլմէսինի թէշվիգ իթտիքլէրի, հէմ տէ հիւքիւմէթի ալտաթտըգլարը իչին, ասըլ վէ գաթ պէ գաթ գապահաթլը տըրլար։ Կէնճ-Թիւրքիա, Ռէաքսիօնէրլէր թարաֆընտան վահշիանէ տարպէլէրէ տիւշար օլան քէնտի է՛ն էյի միւթթէֆիգլէրի, եանի Էրմէնիլէր հագգընտա վազիֆէսինի իյֆա իթմէտիքտէն պաշգա, բաթրիգ էֆ.նին պուլունտըղը միւշքիլ էնտիշէտէն իսթիֆատէ իտրէէք, օնըն, Մէշրութիյէթը Օսմանիէ թէսէլսիլ զայէէսինճէ Նիկողայոս Թ. Ծ. Վ. Պագշեան կէշմիշ տիր։

Թաշրա երեսփոխանլարընըն աչըգ գալան եէրլէրինէ, մահէլլէրի էհալիսի թարաֆընտան տիկէրլէրի թայեին օլունաճագ տըր։

*** Բազար կիւնիւ Վարչ. ժողով, Կ-Բաթրիգխանէմիզտէ ագտը իճթիմա իսէրէք, Պույրուլթույը սամի օգունմըշ վէ պու պապտէ պաղը միւզաքէրաթ ճէրէեան իթմիշ տիր։

*** Մէճլիսի մէպուսան ըէիսի Ահմէտ Բիզա պէյ էֆ., քեաթիպի խուսուսիսի Բիէր էֆ. Անմեղեան ըէֆագաթընտա օլարագ, բազար կիւնիւ Կ-Բաթրիգխանէմիզի զիեարէթլէ, Սուաք. Տեղապահ Արհ. Պետրոս Եպիսկ. Գոյունեան վէ տիկէր պաղը ըէհապին վէ օ էսնատէ ինիգատ իթմիշ օլան Վարչական ժողով ազալարը թարաֆընտան ինթիրամաթը ֆայիգա իլէ խսթիգպալ օլընմըշ վէ պէօյիւք սալոնա կիրմիշլէր տիր։ Միւքեալէմէ, տիվալը մէմլէքէթիմիզ վէ ճէմաաթըմըզ իւզէրինէ ճէրէեան իտիպ, Ահմէտ Բիզա պէյ՝ Էրմէնի-զաթօլիք ճէմաաթընը տահմա թարիգը սատագաթ վէ իսթիգամէթտէ տէվամ իթմիշ օլտըղընը մէտհ ու սենա իլէ պէեան իթմիշ տիր։ Իքրամլար օլընմըշ, վէ պիր ազ սոնրա, Ահմէտ Բիզա պէյ՝ Կ-Բաթրիկի սաղըգ Սապպաղեան էֆ.յի կէօրմէյի արզու իթտիկինտէն, Արամ էֆէնտի Երամեան իլէ պիրլիքտէ միւշարիկէնի տախի զիեարէթլէ, պիր միւտտէթ կէօրիւշտիւքտէն սոնրա մուֆարագաթ իյէմիշ տիր։

*** Բազար իրթէսի կիւնիւ Բանկալթի սէմթինտէն վէ ասքէրլիք սինինտէ պուլունանլարտան 117 նէֆէր կէնճէրիմիզ, իսթարը վազը մուճիպինճէ Ս.Ց. Ոսկեբերան քիլիսէսինտէ իճթիմա իտիպ, պիր պանտօ մուզիգա կէլմիշ, վէ վաթան վէ միլլի հավալար չալընարագ, վէ էօնտէն՝ սանճագլարը համիլ 4 նէֆէր կէնճէր կիտէրէք, Թարլապաշը ճատտէսինտէն Կ-Բաթրիգխանէմիզ էօնիւնէ կէլինմիշ, վէ օրատա Իզմիր մէրիատասը Ցովսէփ Ծ.Վ. Պարիկեան՝ թիւրքճէ պիր նութգ իրատ իլէ, ասքէրլիկին գուսսիյէթինի զիքր, վէ միւմայէյհիմ կէնճէրի, վաթանա սատըգ վէ չէրէֆլի ասքէրլէր օլմագլըղա տավէթ իթմիշ, վէ «եաշասըն Օսմանլըլար, եաշասըն Օրտու, եաշասըն Վաթան, եաշասըն Բատիշահ» սէօզլէրիյէ նութգընա խիթամ վէրմիշ տիր։ Էհալի, պու տուալարը թէքրար իթմիշ, միւզիգա սէլամ հավասընը չալմըշ, վէ պատէհու ալայ՝ Գայլօնճը-գուլլուղը թարիգիյէ Պէյօղլը միւթէսարրիֆլըղը Հոնինէ կէլտիկինտէ, օրատա տախի Նիկողայոս Թ.Ծ.Վ. Պագշեան՝ Թիւրքճէ վէ Էրմէնիճէ պէլիզ պիր նութգ իրատ իլէ, ասքէրլիկին չէրէֆ ու մէզիյէթլէրինի թատատտ իթմիշ, վէ քիմի՝ սիեասիեաթ, քիմի՝ թիճարէթ վէ սէնայի վէ սարիէ իլէ վաթան իչին չալըշըղը կիպի, կէնճէրիմիզի տախի, ասքէրլիք վազիֆէյի մուգատտէսէ վէ ճէլիլէսիյէ իյֆալի խըտմէթէ թէշվիք իյէմիշ տիր։ Միւթէսարրիֆ պէյ թարաֆընտան հալը պուլունան պէօյիւք պիր զապիթ, Պագշեան Վ.է պէեանը թէշէքքիւր վէ թագտիրաթ իյէմիշ տիր։ Պատէհու միւզիգա թէրէննիւմաղ օլտուղը հալաէ, ալայ, ճատտէի քէպիրտէն մութանթան սուրէթտէ պիլէմիրուր, թագսիմ գարաղօլը էօնիւնտէ պիր նիւմայիշի վաթանբէրվէրանէ իճրասընտան սոնրա, թօքճը գըշլասընա կիթմիշ, վէ մէզքիւր գըշլա էօնիւնտէ պինպաշը էֆ. պու ալայը պիլիսթիգպալ, գըշլա տէրունինէ կիրիլմիկինտէ, ասքէրլիք վէ վաթանա խըզմէթ հազգընտա միւէսսիր պիր նութգ իրատ իթմիշ, ճիւմլէսինէ մուամէլէյի հասէնէ վէ բէտէրանէ կէօսթէրմիշ, վէ պիր միւտտէթ արամտան սոնրա, մուամէլէյի լազըմէնին իյֆասընա, տախիլի ասքէր օլաճագլար թէքրար կէլմէք իւզրէ, քեաֆիֆէսի տէ մուֆարագաթ իթմիշլէր տիր։ Մէզքիւր ալայ իչինտէ Մ. Ցովհ. Ոսկեբերան քիլիսէսի ըէհապինիմիզտէն Մկրտիչեան վէ Գիլէճեան Վ.վէր, վէ Ս.Ցակոբ մատուռը Մեծաւորը Գարակէօզեան Ծ. .Վ տախի պուլընմըշլար տըր։

Սաիր սէմթլէրին էսնանը ասքէրիյէ տախիլինտէ պուլունան ճէմաաթըմըզ կէնճէրի տախի եագընտա ճէլպ իտիլէճէքլէր տիր։

*** Բազար կիւնիւ, Երանելի Տէր Կոմիտաս Քահանայնըն եէվմը մախսուսը օլմագ միւնասիպէթիյլէ, Սամաթիա քիլիսէմիզտէ մութանթան սուրէթտէ մէրասիմի բուհանիյէ իճրա իտիլմիշ տիր։ Սահակ Թ.Ծ.Վ. Ճիզմէճեան, Զայնաւոր Պատարագ Թագտիս իթմիշ վէ Նէրսէս Վ. Փափազեան պէլիզ պիր ներբող իրատ իյէմիշ տիր։ Առաքելական Տեղապահ Պետրոս Եպիսկ. Գոյունեան իլէ պաղը ըէհապին վէ Պէյօղլը իլէ Սամաթիա վէ ճիվարընտան պիր խայլի զիեարէթճիլէր հազիր պուլընմըշ, քիլիսէ կիւզէճճէ թէզեին իտիլմիշ, նաղմաթը բուհանիյէ մունթազամէն իճրա օլընմըշ, վէ խիթամընտա, քիլիսէնին տարիբէյի մախսուսէսինտէ պիր միւտտէթ իսթիրահաթտան վէ իքրամլարտան սոնրա, Պալըգլը գապրիսթանընա կիտիլէրէք, Երանելինին գապրի զիեարէթ իտիլմիշ վէ մէրասիմի մախսուսէ իճրա զըլընմըշ տըր։

Կէորէք Մեծ-Ժողովրդապետ Ցովսէփ Ծ.Վ. Ռոքոսեան վէ կէորէք Թազ. Խորհուրդ, իշպու զիյնէթին ինթիզամ վէ միւքէմմէլիյէթի իչին էլտէն կէլէն զայրէթ վէ հիմմէթի տիրիզ իթմէմիշլէր տիր։

Էրմէնի բաթրիգխանէսի Քազ. ժողովընն եէնիտէն թէչքիլ օլընտըղընը եազմըշ իտիք։ Միւսթէֆի բաթրիգ թարաֆընտան, մէճլիսի մէզքիւր ազասընն թաստիգի իչին Պապը Ալիյէ թագտիմ իտիլէն թագրիրատ, միւշարիլէյհ, քէնտի իսթիֆասընա տաիր ճանիպը Պապը Ալիտէն ագտէմճէ վագը օլան թէպլիղաթա տախի ճէվապ վէրմիշ տիր։ Մէզքիւր թագրիր՝ հիւքիւմէթճէ հիւսնի թէէսսիր իթմիշ, վէ Քազ. ժողովընն եէնի ազալարը տէրհալ թաատիգ օլընմըշ տըր։

Պապը Ալի, բազար կիւնիւ Դուրեան Սրբազանա ղայէթ թէվէճճիւհքեարանէ պիր մէքթուպ եազարագ, քէնտիսի կիպի լաեըգ վէ միւգթէտիր պիր բուհանինին իսթիֆասընտան տօլայը հիւքիւմէթին թէէսսիֆիւնիւ պէեան, վէ իսթիֆասընը կէրի ալարագ, եէնէ տիւմէնի ումուրը միլլէթի էլէ ալաճաղընը իւմիա իթտիկինի տէրմիեան իյէմիշ տիր։— «Իգտամ»ընն պիր մուհարրիր, ատալէ նազընը պէյ իլէ, Դուրեան Սրբազանընն իսթիֆասը իւզէրինէ տախրէն կէօրիւշտիւկինտէ, նազընը միւշարիլէյհ, Էրմէնի բաթրիկինի խօշնուտ իթմէք վէ քեաֆիֆէյի անասընը պէյնինտէ իթթիհատ պաղլարընը գավիլէշտիրմէք իւզրէ, հիւքիւմէթին էլտէն կէլէնի եաբաճաղընը պէեան վէ Ատանա վէ տիկէր չէհիրլէրտէքի տիվանը հարպլարընն վէրտիքլէրի հիւքմլերի հիւքիւմէթին թէէգիզ իթմէքտէ օլտըղընը իլավէ իթմիշ տիր։— Թիւրք զազէթալարը, Դուրեան Սրբազանընն եագընտա իսթիֆասընը կէրի ալաճաղընը մէմուլ իտիեօրլար։

*** Սասունտա Քիւրտլէրին Էրմէնիլէր իւզէրինէ հիւճում իտէրէք, պիր գազ եիւզ քիշիի թէլէֆ իթտիքլէրի չայի օլմըշ իսէ տէ, մահէլլինտէն Տախիլիէ նէզարէթինէ կէլէն թէլէկրաֆլարտան՝ պու հավատիսին ասլը օլմասընը, վէ անճագ քէյֆիյէթ, պիր գաչ Քիւրտ թարաֆընտան իքի Էրմէնինին գալտըրըլըպ կէօթիւրիւլմէսինտէն իպարէթ օլտըղը, վէ Պիթլիս վիլայէթինտէ ասաիշին պէրքէմալ խուսկի անլաշըլմըշ տըր։ Քիւրտլէրէ գարշը ասքէր կէօնտէրիլմէքլէ, մէրգուման Էրմէնիլէր դուրթարըլմըշ տըր։

ԻԽԹԱՐ

Ապօնրման վատէլէրի տօլմուշ վէ էճնիլէրինէ տէ խապէր վէրիլմիշ օլան միւհիբէրէմ ապօնէյէրիմիզին, ապօնրման պէտէլլէրինի կէօնտէրմէյէրինի ռէնա իտէրիզ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՃԷՄԱԱԹԸՄԸԶ ԻՇԼԷՐԻ

Խապէր ալտըղըմըզա կէօրէ, եարընն կէճէ, ալաֆ. սաաթ 8 ½տա. Կ-Բաթրիգխանէմիզտէ, Երեսփոխանական վէ Կրօնական Ժողովլարտան միւրէքքէպ պիր Համագումար ժողով ագտը իճթիմա իտէճէք, վէ պու իճթիմատա Բաթրիգ Գայմագամը ինթիխապլյա իշթիղալ իտիլէճէք տիր։

Իշպու իճթիմաընն խէֆի օլաճաղը՝ մալիւմաթը խուսուսիյէմիզտէն տիր։

*** Եարընքի իճթիմայա տաիր զազէթամըզընն թապընա եագընն ալտըղըմըզ տասվէթնամէի ըէսմի տիր։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ ԺՈՂՈՎՈՅ

Տէր,

Պատիւ ունիմ հրաւիրել զՁեզ յԱզգ. Երեսփոխանական Ժողով, որ Կրօնական Ժողովով Համագումարնիստ պիտի կազմէ, յառաջիկայ Հինգշաբթի օր, 29 ամսոյս, երեկոյեան ժամը 8½ին (ը. ե.), ի սրահի Կաթողիկոսարանի։

Մնամ մեծարանաց հաւաստեօք։

Ասեն. Ազգ. Սրեսփ. ժողովոյ
Ա. Ց. ԵՐԱՄ

Բերա, 27 Հոկտ. 1909

*** Երեսփոխանական Ժողովն գարարը մուճիպինճէ, կէրէք Իսթանպօլ վէ կէրէք թաշրա երեսփոխանլարընտան, սէպէպը մէշրուլարընը պէեան իթմէյէրէք, իւչ տէֆա մէճլիսէ կէլմէտիքլէրինտէն նաչի մաազուլ ատտ իտիլէնլէր եէրինէ, Իսթանպօլ իչին, էնէաի ինթիխապտա էն զիեատէ գուրա գազանմըշ օլանլարտան թէսէլսիլ գայտէսինճէ, Սարգիս պէյ Տիւշ, Գրիգոր Մինէճեան, Գրիգոր Հալէպլեան, Պետրոս Վասիլեան, Վահէ Իսկենտէրեան, Վիչէն (Թաճիր) Գասապեան էֆ.լէր Երեսփոխական մէճլիս ազասը սրֆաթըյլա եարընքի իճթիմայէ տավէթ իտիլմիշլէր տիր։

Հ. Դաբրիել Ծ.Վ. Մէնէվիշեան՝ Վիէնա Մխիթարեան Թարիգաթը պաշ քիթապէթինէ թայեին օլընտըղընտան, երեսփոխանլըգտան իսթիֆա իթմիշ, վէ եէրինէ թէսէլսիլ զայտէսինճէ Նիկողայոս Թ.Ծ.Վ. Պագշեան կէշմիշ տիր։

Թաշրա երեսփոխանլարընն աչըգ գալան եէրլէրինէ, մահէլլէրի էհալիսի թարաֆընտան տիկէրլէրի թայեին օլունաճագ տըր։

*** Բազար կիւնիւ Վարչ. ժողով, Կ-Բաթրիգխանէմիզտէ ագտը իճթիմա իսէրէք, Պույրուլթույը սամի օգունմըշ վէ պու պապտէ պաղը միւզաքէրաթ ճէրէեան իթմիշ տիր։

*** Մէճլիսի մէպուսան ըէիսի Ահմէտ Բիզա պէյ էֆ., քեաթիպի խուսուսիսի Բիէր էֆ. Անմեղեան ըէֆագաթընտա օլարագ, բազար կիւնիւ Կ-Բաթրիգխանէմիզի զիեարէթլէ, Սուաք. Տեղապահ Արհ. Պետրոս Եպիսկ. Գոյունեան վէ տիկէր պաղը ըէհապին վէ օ էսնատէ ինիգատ իթմիշ օլան Վարչական ժողով ազալարը թարաֆընտան ինթիրամաթը ֆայիգա իլէ խսթիգպալ օլընմըշ վէ պէօյիւք սալոնա կիրմիշլէր տիր։ Միւքեալէմէ, տիվալը մէմլէքէթիմիզ վէ ճէմաաթըմըզ իւզէրինէ ճէրէեան իտիպ, Ահմէտ Բիզա պէյ՝ Էրմէնի-զաթօլիք ճէմաաթընը տահմա թարիգը սատագաթ վէ իսթիգամէթտէ տէվամ իթմիշ օլտըղընը մէտհ ու սենա իլէ պէեան իթմիշ տիր։ Իքրամլար օլընմըշ, վէ պիր ազ սոնրա, Ահմէտ Բիզա պէյ՝ Կ-Բաթրիկի սաղըգ Սապպաղեան էֆ.յի կէօրմէյի արզու իթտիկինտէն, Արամ էֆէնտի Երամեան իլէ պիրլիքտէ միւշարիկէնի տախի զիեարէթլէ, պիր միւտտէթ կէօրիւշտիւքտէն սոնրա մուֆարագաթ իյէմիշ տիր։

*** Բազար իրթէսի կիւնիւ Բանկալթի սէմթինտէն վէ ասքէրլիք սինինտէ պուլունանլարտան 117 նէֆէր կէնճէրիմիզ, իսթարը վազը մուճիպինճէ Ս.Ց. Ոսկեբերան քիլիսէսինտէ իճթիմա իտիպ, պիր պանտօ մուզիգա կէլմիշ, վէ վաթան վէ միլլի հավալար չալընարագ, վէ էօնտէն՝ սանճագլարը համիլ 4 նէֆէր կէնճէր կիտէրէք, Թարլապաշը ճատտէսինտէն Կ-Բաթրիգխանէմիզ էօնիւնէ կէլինմիշ, վէ օրատա Իզմիր մէրիատասը Ցովսէփ Ծ.Վ. Պարիկեան՝ թիւրքճէ պիր նութգ իրատ իլէ, ասքէրլիկին գուսսիյէթինի զիքր, վէ միւմայէյհիմ կէնճէրի, վաթանա սատըգ վէ չէրէֆլի ասքէրլէր օլմագլըղա տավէթ իթմիշ, վէ «եաշասըն Օսմանլըլար, եաշասըն Օրտու, եաշասըն Վաթան, եաշասըն Բատիշահ» սէօզլէրիյէ նութգընա խիթամ վէրմիշ տիր։ Էհալի, պու տուալարը թէքրար իթմիշ, միւզիգա սէլամ հավասընը չալմըշ, վէ պատէհու ալայ՝ Գայլօնճը-գուլլուղը թարիգիյէ Պէյօղլը միւթէսարրիֆլըղը Հոնինէ կէլտիկինտէ, օրատա տախի Նիկողայոս Թ.Ծ.Վ. Պագշեան՝ Թիւրքճէ վէ Էրմէնիճէ պէլիզ պիր նութգ իրատ իլէ, ասքէրլիկին չէրէֆ ու մէզիյէթլէրինի թատատտ իթմիշ, վէ քիմի՝ սիեասիեաթ, քիմի՝ թիճարէթ վէ սէնայի վէ սարիէ իլէ վաթան իչին չալըշըղը կիպի, կէնճէրիմիզի տախի, ասքէրլիք վազիֆէյի մուգատտէսէ վէ ճէլիլէսիյէ իյֆալի խըտմէթէ թէշվիք իյէմիշ տիր։ Միւթէսարրիֆ պէյ թարաֆընտան հալը պուլունան պէօյիւք պիր զապիթ, Պագշեան Վ.է պէեանը թէշէքքիւր վէ թագտիրաթ իյէմիշ տիր։ Պատէհու միւզիգա թէրէննիւմաղ օլտուղը հալաէ, ալայ, ճատտէի քէպիրտէն մութանթան սուրէթտէ պիլէմիրուր, թագսիմ գարաղօլը էօնիւնտէ պիր նիւմայիշի վաթանբէրվէրանէ իճրասընտան սոնրա, թօքճը գըշլասընա կիթմիշ, վէ մէզքիւր գըշլա էօնիւնտէ պինպաշը էֆ. պու ալայը պիլիսթիգպալ, գըշլա տէրունինէ կիրիլմիկինտէ, ասքէրլիք վէ վաթանա խըզմէթ հազգընտա միւէսսիր պիր նութգ իրատ իթմիշ, ճիւմլէսինէ մուամէլէյի հասէնէ վէ բէտէրանէ կէօսթէրմիշ, վէ պիր միւտտէթ արամտան սոնրա, մուամէլէյի լազըմէնին իյֆասընա, տախիլի ասքէր օլաճագլար թէքրար կէլմէք իւզրէ, քեաֆիֆէսի տէ մուֆարագաթ իթմիշլէր տիր։ Մէզքիւր ալայ իչինտէ Մ. Ցովհ. Ոսկեբերան քիլիսէսի ըէհապինիմիզտէն Մկրտիչեան վէ Գիլէճեան Վ.վէր, վէ Ս.Ցակոբ մատուռը Մեծաւորը Գարակէօզեան Ծ. .Վ տախի պուլընմըշլար տըր։

Սաիր սէմթլէրին էսնանը ասքէրիյէ տախիլինտէ պուլունան ճէմաաթըմըզ կէնճէրի տախի եագընտա ճէլպ իտիլէճէքլէր տիր։

*** Բազար կիւնիւ, Երանելի Տէր Կոմիտաս Քահանայնըն եէվմը մախսուսը օլմագ միւնասիպէթիյլէ, Սամաթիա քիլիսէմիզտէ մութանթան սուրէթտէ մէրասիմի բուհանիյէ իճրա իտիլմիշ տիր։ Սահակ Թ.Ծ.Վ. Ճիզմէճեան, Զայնաւոր Պատարագ Թագտիս իթմիշ վէ Նէրսէս Վ. Փափազեան պէլիզ պիր ներբող իրատ իյէմիշ տիր։ Առաքելական Տեղապահ Պետրոս Եպիսկ. Գոյունեան իլէ պաղը ըէհապին վէ Պէյօղլը իլէ Սամաթիա վէ ճիվարընտան պիր խայլի զիեարէթճիլէր հազիր պուլընմըշ, քիլիսէ կիւզէճճէ թէզեին իտիլմիշ, նաղմաթը բուհանիյէ մունթազամէն իճրա օլընմըշ, վէ խիթամընտա, քիլիսէնին տարիբէյի մախսուսէսինտէ պիր միւտտէթ իսթիրահաթտան վէ իքրամլարտան սոնրա, Պալըգլը գապրիսթանընա կիտիլէրէք, Երանելինին գապրի զիեարէթ իտիլմիշ վէ մէրասիմի մախսուսէ իճրա զըլընմըշ տըր։

Կէորէք Մեծ-Ժողովրդապետ Ցովսէփ Ծ.Վ. Ռոքոսեան վէ կէորէք Թազ. Խորհուրդ, իշպու զիյնէթին ինթիզամ վէ միւքէմմէլիյէթի իչին էլտէն կէլէն զայրէթ վէ հիմմէթի տիրիզ իթմէմիշլէր տիր։

Էրմէնի բաթրիգխանէսի Քազ. ժողովընն եէնիտէն թէչքիլ օլընտըղընը եազմըշ իտիք։ Միւսթէֆի բաթրիգ թարաֆընտան, մէճլիսի մէզքիւր ազասընն թաստիգի իչին Պապը Ալիյէ թագտիմ իտիլէն թագրիրատ, միւշարիլէյհ, քէնտի իսթիֆասընա տաիր ճանիպը Պապը Ալիտէն ագտէմճէ վագը օլան թէպլիղաթա տախի ճէվապ վէրմիշ տիր։ Մէզքիւր թագրիր՝ հիւքիւմէթճէ հիւսնի թէէսսիր իթմիշ, վէ Քազ. ժողովընն եէնի ազալարը տէրհալ թաատիգ օլընմըշ տըր։

Պապը Ալի, բազար կիւնիւ Դուրեան Սրբազանա ղայէթ թէվէճճիւհքեարանէ պիր մէքթուպ եազարագ, քէնտիսի կիպի լաեըգ վէ միւգթէտիր պիր բուհանինին իսթիֆասընտան տօլայը հիւքիւմէթին թէէսսիֆիւնիւ պէեան, վէ իսթիֆասընը կէրի ալարագ, եէնէ տիւմէնի ումուրը միլլէթի էլէ ալաճաղընը իւմիա իթտիկինի տէրմիեան իյէմիշ տիր։— «Իգտամ»ընն պիր մուհարրիր, ատալէ նազընը պէյ իլէ, Դուրեան Սրբազանընն իսթիֆասը իւզէրինէ տախրէն կէօրիւշտիւկինտէ, նազընը միւշարիլէյհ, Էրմէնի բաթրիկինի խօշնուտ իթմէք վէ քեաֆիֆէյի անասընը պէյնինտէ իթթիհատ պաղլարընը գավիլէշտիրմէք իւզրէ, հիւքիւմէթին էլտէն կէլէնի եաբաճաղընը պէեան վէ Ատանա վէ տիկէր չէհիրլէրտէքի տիվանը հարպլարընն վէրտիքլէրի հիւքմլերի հիւքիւմէթին թէէգիզ իթմէքտէ օլտըղընը իլավէ իթմիշ տիր։— Թիւրք զազէթալարը, Դուրեան Սրբազանընն եագընտա իսթիֆասընը կէրի ալաճաղընը մէմուլ իտիեօրլար։

*** Սասունտա Քիւրտլէրին Էրմէնիլէր իւզէրինէ հիւճում իտէրէք, պիր գազ եիւզ քիշիի թէլէֆ իթտիքլէրի չայի օլմըշ իսէ տէ, մահէլլինտէն Տախիլիէ նէզարէթինէ կէլէն թէլէկրաֆլարտան՝ պու հավատիսին ասլը օլմասընը, վէ անճագ քէյֆիյէթ, պիր գաչ Քիւրտ թարաֆընտան իքի Էրմէնինին գալտըրըլըպ կէօթիւրիւլմէսինտէն իպարէթ օլտըղը, վէ Պիթլիս վիլայէթինտէ ասաիշին պէրքէմալ խուսկի անլաշըլմըշ տըր։ Քիւրտլէրէ գարշը ասքէր կէօնտէրիլմէքլէ, մէրգուման Էրմէնիլէր դուրթարըլմըշ տըր։

ԻԽԹԱՐ

Ապօնրման վատէլէրի տօլմուշ վէ էճնիլէրինէ տէ խապէր վէրիլմիշ օլան միւհիբէրէմ ապօնէյէրիմիզին, ապօնրման պէտէլլէրինի կէօնտէրմէյէրինի ռէնա իտէրիզ։

ԿԻՐԻՏ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Բազար կիւնքի Մէճլիսի վիւքէլատա, էվվէլա Կիրիտ մէսէլէսիյէ իշթիղալ իտիլմիշ տիր։ Սատրազամ վէ խարիճիէ նազիրը բաշալար՝ պու մէսէլէ հագգընտա ալտրգլարը քեաֆֆէյլ մալիւմաթը ըէֆիգլէրինէ թէպլիղ իթմիշլէր տիր։

Հիւքիւմէթը Օսմանիէ, Կիրիտ մէսէլէսինէ պիր ան էվվէլ նէթիճէ վէրիլմէսի խուսուսընտա թէչէպպիւսաթը լազմէյի իճրա իթմէլէրինի, համի տէվլէթլէր նէզտինտէ պուլընան Օսմ. սէֆիրլէրինէ իչար իթմիշ օլտըգընտան, պու տէվլէթլէրին՝ Եունանըն հէյլճանամիզ ահվալի թէսկին օլուր օլմազ, իչպու մէսէլէյի միւզաքէրէ իտէճէքլէրինի ճէվապէն պէկան իթմիշ օլտըգլարընը սէֆիրլէր Պապը Ալիյէ պիլտիրմիշլէր տիր։ Տիկէր թարաֆտան «Թանին», Եունանըն ահվալի թէսկին օլմըշ ատա օլընճաղընտան, Կիրիտ հագգընտաքի մուխապէրաթա եազընտա պաշլանճաղը մէմուլ օլտըգընը եազըեօր։

⁂ Տիւն, սատրազամ բաշա՝ սէրայը Հիւմայունա ազիմէթլէ, հուզուրը Շահանէյէ գապուլ պույրուլմըշ տըր։ Սատրազամ բաշա, Զաթը Շահանէյէ, Կիրիտ մէսէլէսինին ահվալի հագգընտա արզը մալիւմաթ իյլէմիշ, վէ Զաթը Շահանէ՝ մէզքիւր մէսէլէնին պիր ան էվվէլ հալլնի ֆէյրման պուեուրմըշլար տըր։

⁂ Օսմանլը սէֆիրլէրինէ Խարիճիէտէն կէօնտէրիլէն թարիրաթտա տէնիլմիշ տիր քի. «... Կիրիտլիլէր՝ վազը օլան հէր թիւրլիւ պէեանաթա վէ թէէմինաթա բաղմէն, Եունան պանտիէրալարընը էլան հիւքիւմէթ պինալարընտա չէքմէքտէ, Կիրիտ բուլլարը իւզէրինտէ Եունան քէլիմէսի պուլունմազտա, Կիրիտ մահքէմէլէրինտէն վէրիլէն իլամլար՝ թէտգիգ իշին Աթինաեա կէօնտէրիլմէքտէ, Կիրիտ հիւքիւմէթի մէմուրլարը Եունան գրալը նամընա եէմին իթտիրիլմէքտէ, Կիրիտ ժանտարմալարընա վէ միլիս ասքիրինէ Եունան զապիթանը գօմանտա իթմէքտէ, վէ Եունան վիւքէլասը՝ Կիրիտի Եունանա պիրլէտիրմէք նիեթի վէ արզուսընը միւպէյէրին պէեանաթտա պուլունմազտա տըր։ Եունանըն պիզիմ ալէյհիմիզտէ օլտուղը սէրահաթէն սէօյլէնէն պիր թազըմ հազրըլըզընա գարշը պիթթապի հիւքիւմէթը Օսմանիէ սէյիրճի սըֆաթըյլա պիգայտ գալմազ։ Հիւքիւմէթը Օսմանիէ՝ Կիրիտ հագգընտաքի նօգթաի նազարընը հիչ պիր վէճհլէ տէյիշտիրէմէզ. Կիրիտտէքի հուզուրընը պիր զէրրէսինի պիլէ ֆէյտա իտէմէզ։»

Խարիճիէ նէզարէթի, պու իյզահաթը վէրտիքտէն սօնրա, Կիրիտ իշին էն միւնասիպ չէքլը իտարէ, թահթը հաքիմիյէթը Օսմանիէտէ պիր մուխթարիյէթտէն իպարէթ օլաճաղը ճիհէթլէ, պու էսաս տահրէսինտէ միւզաքէրաթա կիրիշիլմէսի խուսուսընը թէքլիֆինի Օսմ. սէպիրլէրինէ էմր ու իշար իյլէմիշ տիր։

⁂ Կիրիտէ տահր չըգան չայեալարընը հէր վագթըզ օլտըղը վէ Եունանըն էնտիշէպախշ ահվալի տէվամ իթտիքէճ, պու մէսէլէյէ տահր գարարը գաթի վէրիլէմէյէճէկի՝ Բօմա մէհաֆիլի սիեասիյէսինտէ թէէմին իտիլտիկի, վէ հիւքիւմէթի Օսմանիէնինի Կիրիտ հագգընտաքի նօթասը՝ բազար իրթէսի կիւնիւ Բուսիա խարիճիէ նազրընա վէրիլտիկի, վէ Բուսիա տիբլօմաթլարընը, Կիրիտտէ բսբար բօգուլօնը մուհաֆազասը թարաֆընտա օլտըգլարը, վէ Բուս ղազէթալարընը՝ պու մէսէլէնին եէնիտէն մէվզուի պահս իտիլմէք զէմանը օլմասընը ֆիքրինտէ պուլունտըգլարը, պա թէլէկրաֆ իշար օլունուեօր։

⁂ Վիէննատան «Ճիօրնալէ տ'Իթալիա»յա իշար օլընտըղընա կէօրէ, Ավսթրիանըն Շարգտա եաեըլմասընը մէն իշին Գալգան հիւքիւմէթլէրի միեանընտա իթթիհատ հուսուլինէ չալըշան տէվլէթլէր հագգընտա էմնիյէթսիզլիք իհտասընա ղայրէթ օլունուեօր։ Խուսուսիյլէ Կիրիտ մէսէլէսինի օրթայա գօկարագ, Թիւրքիտ իլլէ համի տէվլէթլէր պէյնինտէ իլիթիլաֆ զուհուրա կէթիրիլմէսի իսթէնիեօր։

⁂ Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ զազէթասընընը բիվայէթինէ նէզարէն, 1908 Նոյ.ինտէ Եունան զրալը Բարիզէ ազիմէթինտէ, օլ վագթ բէյսի վիւքէլա Մ. Դէլէմանսօ իլէ կէօրիւշմիւշ, վէ պէյն էլ տիւէլ գոնֆէրանս ագա օլընտըղընատա, Կիրիտին Եունանա պիրլէշմէսի թէքլիֆ իտիլէճէկի թէէմինաթընը ալմըշ տըր։ Տէվլէթը Օսմանիէյէ տէ պիր թազմինաթը նագտիյէ վէրիլէճէք իմիշ։

ՏԷՃԼԷ ՎԷ ՖՐԱԹ ՆԷՀՐԼԷՐԻ

Օսմանլը թէլէկրաֆ չիրքէթինին՝ Ֆրաթ վէ Տէճլէ նէհրլէրինտէ սէյրը սէֆային իշին Լինչնամ Ինկիլիզ վաբօր գումբանիասը իլէ մէզքիւր նէհրլէր իտարէսի չիրքէթինի պիրլէշտիրմէքլէ, պիր Օսմ. չիրքէթի թէշքիլինի Ինկիլթէրրանըն թալէպ իթտիկինէ, վէ էկէր պու բրօժէ գապուլ օլընմազ իսէ, Ինկիլթէրրա իլէ Թիւրքիա միւնասէպաթընա զարար կէլէճէկինի պիլտիրտիկինէ տահր նէշր իթտիկի պիր թէլէկրաֆ՝ պիր գաչ կիւնտէն պէրու զազէթալարտա էքէյիճէ մուպահասայա վէսիլէ օլմըշ տըր։ «Լ. Հէրալտ», պու պապէքի նէշրիեաթընը միւպալէղալը օլտըղընը, վէ մէսէլէ եէնի պիր իմթիհազ, վէրմէյէ տահր օլմաեըպ, մէվճուտ օլան իքի չիրքէթին պիրլէշտիրիլմէսինտէն իպարէթ պուլընտըղընը, վէ պու պապէքի մուխապէրաթ, սուրէթը սուլճճուեանէտէ տէվամ իթտիկինտէն, պիր իթիլաֆը թամմ իլէ նէթիճէլէնէճէկինի, վէ պունտան տօրայը Ինկիլթէրրա իլէ Թիւրքիանըն միւնասէպաթընա ասլա խալլը կէլմէմիշ իտուկինի պէեան իտիեօր։

ՍԹԷՅՆՀԷՅԼ ՏԱՎԱՍԸ

Պիր գաչ կիւնտէն պէրի տիր քի, թէլէկրաֆլար, Բարիզտէ իճրա օլընմագտա օլան Սթէյնհէյլ տավասը հագգընտա խայլի մալիւմաթ վէրմէքտէ տիրլէր։ Շու էսնատէ պիւթիւն Եվրօբա վէ Ամէրիգա զազէթալարը, պու տավանընը թաֆսիլաթըյլա մէշղուլ տըրլար։ Իշպու տավա ղաեէթ ճալիպի տիգգաթ վէ էսրարի օլուպ, ճինայէթին գուրպանլարըյլա մազնուն ալէյհ օլան գատըն, Բարիզին էն եիւքսէք սընըֆընա մէնսուպ օլտըգլարընտան, պիւթիւն Բարիզ էհալիսինին մէրագը թահրիգ օլընմըշ տըր։

Օգուեանլարըմըզա, պու վագըա հագգընտա էվվէլճէ պաղը մալիւմաթ վէրմէք իսթէրիզ։

Բարիզլի բէսսամ Մ. Սթէյնհէյլ, 1890տա, քէնտիսինտէն չօգ քիւչիւք օլան ղաեէթ տիպէր մատմազէլ Մարկրիթ Ժաբ իլէ էվլէնմիշ։ Մէզպուրէ, ինթիզամսըզ պիր էօմիւր կէչիրիր, ֆագաթ քիմսէ խապէրտար օլմազ, եախուտ պիլմէմէզլիկէ կէլիր իմիշ։ Զէվճ ու զէվճէ, Բարիզ սըրլըզատէկեան սընըֆընա գապուլ օլունմըշ օլուպ, բէյտիսի ճիւմհուր Մ. Ֆէլիքս Ֆոր իլէ տէ միւնասէպաթտա պուլունմագտա իմիշլէր։

Պու ֆամիլեանընը կէչիրտիկի էօմիւր, չօգլարա մալիւմ օլմատընը հալտէ, պիր տէ, 1908 մայիսինին 31ինճի կիւնիւ, Մ. Սթէյնհէյլ իլէ գայրն վալիտէսի մաատամ Ժաբընը, Բօնսէն նամ չըգմազ սօգագտա վագը խանէլէրինտէ թէլէֆ իտիլտիքլէրի, վէ մաատամ Սթէյնհէյլին միւճիզէ թարզընտա գուրթուլտըղը չայլ օլմուշ տըր։ Պու ատհէհլի ճինայէթ, չու սուրէթլէ անլաշըլմըշ տըր։ Օ գեպանը ալաֆ. սաաթ 6տա, էվին խըզմէթքեարը Բէմի Գույար, պէր միւթատ իչիյէ մէշղուլ օլմագ իւզրէ իսթ գաթատան աչաղըեա էնտիկի սըրատա, մաատամ Սթէյնհէյլին իսթիմատատ սէտասընը իչիթմիշ, վէ տօղրու մէզպուրէնին օտասընա կիթմէքլէ, մաատամը գարեօլասընտա պաղը, ֆագաթ հաեաթտա վէ մաատամ Ժաբ իլէ Մ. Սթէյնհէյլի տէ իբլէր իլէ պօղուլմուշ, վէ մաատամ Ժաբընը պօղազընա պէօյիւճէք պիր վաթգա թըզաթըլմըշ օլարագ կէօրմիւշ տիր։ Բէմի Գույար, տէրհալ պիր բէնչիրէ աչմըշ վէ քէնտիսի տէ «եարարմա՛, եարարմա՛» ատի պաղըրմաեա պաչլամըշ տըր։

Օ անտէ էվին իչի գօմշուլար, ատոթլար վէ թապիպլէր իլէ տոլմուշ տըր։

Իպթիտա, էվվէ խըրսըզլար կիրտիկի, ֆագաթ էվին խալգընը ուեանըգ պուլտուգլարընտան, ֆիրար իտէպիլմէք իչին, անլէրի թէլէֆ իթմէքտէն կէրի տուրմասըգլարը զանընը հասըլ օլմուշ, լաքին մատամ Սթէյնհէյլին գուրթուլմասը ղարիպ կէօրիւնմիւշ տիր։ Կէրչի, մէզպուրէնին բիվաեէթինէ կէօրէ, իւչ էրքէք վէ պիր գաադընտան միւրէթթէպ օլան խըրսըզլար, քէնտիսինի եաթաղընտա պաղլամըշլար վէ օնուն տա աղզընա վաթգա սօգմուշլար իսէ տէ, օնա, պունտան զիեատէ պիր չէյ եաբըլմամըշ տըր։ Էվտէ իճրա իտիլէն թէհարրիեաթտան՝ պաղըլարընը ֆիքրինտէ չիւպհէ հասըլ օլմուշ տըր։ Շէօյլէ քի ֆիլի ճինայէթի, խարիճատէն կէլէնլէր իւզէրինէ պրագմագ իչին, էվտէ պաղը թէտարիքեաթ կէօրիւլմիւշ տիր։ Իլք զաթտաքի տաղընըգլըգ՝ եարմա պիր հալ զանն օլունմըշ տըր։ Հասըլը իչին թէֆէրրուաթը, վագտա պաղը չիւպհէլէր հասըլ իթմիշ իսէ տէ, հաքիմլէր՝ պու չիւպհէլէրի տէֆ իլէ, իչին սիրգաթ նէթիճէսի օլտուղընա հիւքմ վէրմէք իսթէմիշլէր տիր։ Մահէլլը ճինայէթէ իլք կէլէն ատգթ. էֆէվլր, մատամ Սթէյնհէյլի մուայեէնէտէն սօնրա, «պունլար, հանի վիճուտինին թազեիգաթը պօշ չէյլեր տիր» տէմիշ տիր։ Ֆիլվագը պու թազեիգաթտան, մէզպուրէնին թէլէֆ իտիլմէք իսթէնիլմէտիկի, վէ աեագլարը իլէ էլլէրինին, ճիւզի պիր ճահտ իճրասըյա, չէօզիւլմէսի գապլի օլաճագ սուրէթտէ պաղլանմըշ օլտուղը, վէ մատամ Ժաբընը պօղազընա սօգուլան վարգա թըզաճ, պիչարէնին ալիշլէրինի գըրտըղը հալտէ, մատամ Սթէյնհէյլին պօղազընտաքի թըզաճընը հիչ պիր թազեիգ ուղրամատըղը կէօրիւլմիւշ տիր։ Մէզպուրէ, պու թէտգիգաթընը նէթիճէլէրի հագգընտա «խըրսըզլար, պէլքի պէնի գըզըմը զանն իտէրէք աճըտըլար, տէյի ճէվապ վէրմիշ տիր քի, պու ճէվապ տա բէք զայիֆ կէօրունմիւշ տիր. չինքի քէնտիսի 39 եաշընտա օլուպ, գըզը իսէ 17 եաշընտա օլտուղը հալտէ, խըրսըզլարընը, քէնտիսինի գըզը զանն իթմէլէրի միւհթէմիլ ատտ իտիլէմէմիշ տիր։ Միւճէվհէրաթընը չալընտըղը կէրչի պիր արա մէզքիւր չիւպհէլէրի իզալէյէ մէտար օլմուշ իսէ տէ, սօնրատան միւճէվհէրաթ տա մէյտանա չըգմըշ վէ պունլարը քէնտիսինին սագլամըշ օլտըղը անլայըլմըշ տըր։

Տիկէր պիր թազմ հալլէր՝ պու տէհշէթլի ճինայէթին՝ էսրար բէրտէսի ալթընտա կիզլէնմիշ օլտուղընա տէլիլ մագամընտա պուլունմըշ տըր. ֆագաթ օ կէնճ գատընընը իքի քիչիյի թէլէֆ իթմիշ օլմասը գօլայճա զանն օլունամամըշ տըր. գիրա չու եա պու սէպէպլէ զէվճինի օրթատան գալտըրմագ իսթէմիշ օլսա պիլէ, վալիտէսինի տէ թէլէֆ իտէճէկի միւքին ատտ իտիլէմէմիշ տիր։

Մաատամ Սթէյնհէյլ, իսթիճվապընտա, վագըայը չու եօլտա հիքեայէ իթմիշ տիր։

(Տէվամի)

ՄԻԹԷՖԷՐՐԻԳ ՄԱԼԻՄԱԹ

Տիւն Ինկիլթէրրա գրալըընընն եէվմը վէլտտէթի օլտըղընտան, էօյլէյին Օսմ. գարաղոլ սէֆինէսինտէն թօբլար աթըլմըշ տըր։

Թաշ-գըշլատաքի ասաքիր, պու կիւնլէրտէ եէմէնէ կէօնտէրիլէճէք տիր։

Ատանա վազըալարընտան տօլայը 4 էրմէնի վէ 8 Միւսլիմանընը իտամ ճէզասը՝ միւէպպէտ քիւրէյէ թանվիլ իտիլմիշ տիր։

Խրիսթիեան ճէմաաթլարընընը, սօգադ-լարտա «գանճանակ» իլէ իեանէ թօբլամալարը՝ Տաիսիլիէ նէզարէթինտէն մէն իսալմիշ տիր։

Տիւն Բում բաթրիգխանէսինտէն իքիսի բուհանի վէ իքիսի ճիսմանի, 4 զաթ, սատրազամ բաշայը զիեարէթ իթմիշլէր վէ թոպսիմատ թալիմխանէ տրասասը իւզէրինէ Բում բաթրիգխանէսինին հուզուրընա տահր մասրուզաթտա պուլընմըշլար տըր։

Մանասթիր վալիսինին գաթլ իտիլտիկի բիվայէթինին ասլը օլմատըղընը «Սէտայը Միլլէթ» եազըեօր։

Էվվէլքի կիւն Մէտրիֆ նազրը վէ տիւն Աեան բէյսի Սաիտ բաշա՝ Ֆէնէրէք ազիմէթլէ, Բում բաթրիկի էֆ.յի զիեարէթ իթմիշլէր տիր։ Միւլագաթլար՝ զաեէթ սամիմանէ օլմըշ տըր։

Սապրզ Իրան շահընը թէքրար թախթընա կէչիրմէք իւզրէ Բագիմ խանընը վէ Շահսէվէնլէրին Արաէպլիտէն Թէհրանա եիւրիւեէճէքլէրի խապէր վէրիլիեօր։

Ճումա իրթէսի կիւնիւ Պէրլին սէֆիրի Օսման Նիզամի բաշա հուզուրը Շահանէյէ գապուլ օլընմըշ տըր։

Զաթը հազրէթը Բատիշահի՝ կէլիպօլըեա խաէճէկի սէյահաթը իլք պահարա թէէխիր իթմիշ տիր։

Ճումա իրթէսի կիւնիւ Իթալիա սէֆիրի Պապը Ալիյէ կիտէրէք, չէհրիմիզէ պուլընանԻթալիա բարլամէնթասը ազասընտան Մ. Մացցա իլէ Մ. Սէմօլայը, սատրազամ վէ խարիճիէ նազրը բաշալարա թագալիմ իյլէմիշ տիր։ Օ կիւնիւ, սատրազամ բաշա՝ Ինկիլթէրրա վէ Ավսթրիա-Մաճար մասլահաթկիւզարլարընը իլէ ամիրալ Կամպլ բաշայը վէ խարիճիէ նազրը տահի՝ Սմէրիգա վէ Բումանիա սէֆիրլէրի իլէ Գարատաղ մասլահաթկիւզարընը գապուլ իյլէմիշ տիր։ Մասլահաթկիւզարը միւշարիլէյ, Գարատաղտա 15 սէնէ քիւրէք ճէզասընա մահքիմ օլտըգտան սօնրա Օսմանլը թօբրաղընա իլթիճա իթմիշ օլան Մագսիմ Բաթգովիչին թարտընը թալէպ իթմիշ տիր։

Ամէրիգա սէֆիրի եազընտա մէէզունէն Ուաշինկթընա ազիմէթ իտէճէք տիր։

Ճումա իրթէսի կիւնիւ Ինկիլթէրրա մասլահաթկիւզարը Մ. Մարլինկ՝ մալիէ նազրը իլէ միւլագաթ իթմիշ տիր։

Իքինճի օրտունընը թալիմէրինէ բիեասէթ իթմիշ օլան Կոլց բաշա իլէ էրքեանը զապիթան վէ մէզքիւր մանօվրալարտա հազրը պուլընան էճնէպի սէֆարէթլէրի աթաչէ միլիթէրլէրի, բազար կիւնիւ Էտիրնէյէտէն Տէրիսաատէթ ավտէթ իթմիշլէր տիր։

Փոսօվա վալիսի, Պապը Ալիյէ չէքտիկի պիր թէլէկրաֆտա, Օսմանլը վէ Գարատաղ հուտուտընտա պիր չավուշ, պիր նէֆէր վէ պիր Իսլամ գատընը թէլէֆ իտիլտիկինի պիլտիրմիշ տիր։

Գօնիատա Զիֆթճի իսմինտէ պիր զազէթա թապ օլընմասա պաչլամըշ տըր։

Ալմանիա իմբէրաթօրը թարաֆընտան վէլիի ահարն պիր մախտումը տիւնեայա կէլտիկինէ տահր կէօնտէրիլմիշ օլան նամէի իմբէրաթօրիյէ ճէվապէն Զաթը հազրէթի Բատիշահի թարաֆընտան եազըլան նամէի Հիւմայունը՝ Պապը Ալիտէն Խարիճիէ նէզարէթինէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

Վիէննատան ալընան պիր թէլէկրաֆտա, Միլան շէհրի սէրմայէտարանընտան միւրէքքէպ պիր հէյէթին, Սէն-Ժան տը Մէրուատա պիր լիման ինչասը վէ շէհրի մէզքիւրը Բրէզրինէ բապթ իթմէք իւզրէ պիր խաթթ թէէսսիսի վէ իշլէթիլմէսի իչին, Թուրինատա, Օսմանլը Նաֆիա նէզարէթինին պիր վէքիլիյլէ իճրաի մուխապէրէ իթմէքտէ օլտըղը իչար գըլընմըշ տըր։

Բարիզտէ Շէրիֆ բաշանընը չըգարտըղը վէ մէճճանէն թէվզի իթտիկի Մէշրութիյէթ նամ ֆրանսըզճա զազէթանընը Թիւրքիայա տուխուլի Մէճլիսի վիւքէլանընը գարարըլա մէն իտիլմիշ տիր։ Մէզքիւր զազէթայը սաթան վէ թէվզի իտէնլէրտէն, Զաէն 15 լիրայա գատար ճէզաի նագտի ալընաճաղ տըր։

Հարէքէթ օրտուսը գօմանտանը Մահմուտ Շէվքէթ բաշա՝ Էսիրնէտէն չէհրիմիզէ ավտէթ իթմիշ տիր։

Մէտինէտէ պուլընան ասաքիրին պիր գըսմը տէմիր եօլը իլէ Շամա սէվգ օլընմըշ տըր։ Պու պապտէ Հարպիէ նէզարէթինէ հէնուզ պիր գարար իթթիխազ օլընմամըշ տըր։

Մահմուտ Շէվքէթ բաշա, ամիրալ Կամպլ բաշա, Ալմանիա վէ Պուլկարիսթան սէֆիրլէրի վէ Ավսթրիա մասլահաթկիւզարը, էվվէլքի կիւն Պապը Ալիտէ սատրազամ բաշայը զիեարէթ, վէ Ալմանիա իլէ Սըրպիա սէֆիրլէրի՝ խարիճիէ նազըրը իլէ միւլագաթ իթմիշլէր տիր։ Մահմուտ Շէվքէթ բաշա տախիլէ նազըրը իլէ տէ միւլագաթ իթմիշ տիր։

Ատանա վիլայէթի իսթինաֆ մահքէմէսի միւատտիի ումումի մուավինլիկի՝ Մէքթէպը Հուգուգ մէզունլարընտան Վահիտ էֆ.յէ, Տիարպէքիր իսթինաֆ միւատ. ումումիլիկի՝ Սիվաս իսթ. միւատ. ումումիսի Ալի Ուլվի էֆ.յէ, Սիվաս վիլայէթի իսթ. միւատ. ումումիլիկի՝ Սէլանիք պիտայէթ մահքէմէսի իքինճի ճէզա բրեատթինէ թային օլընան Ճէվտէթ էֆ.յէ թէֆվիվ. Էնգարէ իսթինաֆ մահքէմէսի ազալըզընա՝ Դօսօվա պիտայէթ մահքէմէսի ազասընտան Տիգրան վէ Էնգարէ տավա վէքիլէրինտէն Արմենակ էֆ.էր, վէ վիլայէթին պիտայէթ մահքէմէսի ազալըզընա՝ Ճումայը Պալէա պիտ. մահքէմէսի ազասընտան Ցարութիւն էֆ., Վան վիլայէթի իսթ. մահքէմէսի ազալըզընա՝ չէհրը մէզքիւրտէ տավա վէքիլի Նշան էֆ. Գալճեան վէ Գօնիա տավա վէքիլէրինտէն Մկրտիչ էֆ. Շամիրեան. վիլայէթը մէզքիւրէ պիտ. մահքէմէսի ազալըզընա՝ Տէրիսաատէթտէ տավա վէքիլէրինտէն Նուրիճան էֆ. Սինանեան. Պիթլիս իսթ. մահքէմէսի ազալըզընա՝ Տիարպէքիր իսթ. մահքէմէսի ազայը սապրգասընտան Ցովսէփ էֆ. Փափազեան. վէ պիտ. մահքէմէսի մէմուրլարընտան Ցովսէփ էֆ. Մունազըրեան. վիլայէթը մէզքիւրէ պիտ. մահքէմէսի ազալըզընա՝ տավա վէքիլի Ճէրմակեան էֆ. վէ Էրզրում տավա վէքիլէրինտէն Պողոս էֆ., Տիարպէքիր իսթ. մահքէմէսի ազալըզընա՝ Սիվաստա տավա վէքիլի Գրիգոր էֆ., վէ վիլայէթը մէզքիւրէ պիտ. մահքէմէսի ազալըզընա՝ Մարաշ պիտ. մահքէմէսի քեաթիպլէրինտէն Ցովհաննէս էֆ. Թային օլընընշլար տըր։

Իսթանպոլ մէպուսը Գրիգոր էֆ. Զօնբաշ, էվվէլքի կիւն Եվրօպատան չէհրիմիզէ ավտէթ իթմիշ տիր։

Շէհիր էմանէթինճէ մէմլէքէթին թէզէնաթընա սարֆ վէ միլլի պանդատան իսթիզրազ իսթիճէք պիր միլիօն լիրա հազգընտա թանզիմ գըլընմըշ օլան մուգավէլէ, բազար կիւնիւ Մէճլիսի վիւքէլատտ գըրատթ վէ թէտգիգ օլընմըշ, վէ պունդն մէնաֆիի մէմլէքէթ նոգտի նազարընտան թէտգիգ իտիլմէք վէ լոիհասը թանզիմ օլընմագ իւզրէ Նաֆիա Նէզարէթինէ հէվալէսի դարարլաշտըրըլմըշ տըր։ Ֆրաթ վէ Տէճլէ նէհրլէրի իւզէրինտէ Լինչ գումբանիասը իմթիհազընդն թէվսիինէ տաբը ճէրէհան իտէն միւզաքէրէնին տէվամը պազը սէպէպլէրտէն տօլայը վագթը ախէրէ թատլիգ գըլընմըշ տըր։ — Մուսէվիլէրին Սուրիէ վիլայէթինտէ թէէսսիսի մէսէլէսի ուզուն ուզատի միւզաքէրէ օլընմըշ տըր։ — Էրմէնի բաթրիգխանէսինին Քազ. ժողով ազալարընդն թատրգինէ տաբը միւթէֆի բաթրիգ էֆ. թարաֆընտան թագտիմ իտիլմըշ օլան թագրիր տախի մէվզուի միւզաքէրէ օլմըշ տըր։

Վան վիլայէթինէ 4 թատպուր ասքէրին կէօնտէրիլմէսի՝ Վան վալիսի Պէքիր պէյ թարաֆընտան Տախիլիէ նէզարէթինէ պիլտիրիլմըշ տիր։

Էրքեանը հարպիէյի ումումի բէյսի Իզզէթ բաշա իլէ բէյսի սանիսի Մահմուտ բաշա, Ֆէնէրէ ազիմէթլէ, Բուլ բաթրիկի էֆ.յի զիեարէթ իթմիշլէր տիր։ Էսնան միւլազաթտա, միւշարիէյէթիւմա՝ Ուրիսթիեանլարը ինքտմէթը ասքէրիէտէ պուլընտըգլարը միւատէթէ, պիճիւմէ վէզաֆի աթնիյէլէրինի թէմամիլլէ իյֆա իտէճէքլէրինի պէեան, վէ հիւքիւմէթ իլէ բաթրիգխանէ արասընտա իթիլաֆ հուսուսլէ կէմիշ օլմասընտան ասլայը իզհարը մէմնունիյէթ իյլէմիշլէր տիր։

Թիւրքիա իլէ Բուլգարիա պէյնինտէ թիճարէթ մուգավէլէնի ադտը միւզաքէրասընա տէվամ իթմէք իւզրէ, թիճարէթ վէ նաֆիա նազըրը Հալաճեան էֆ.՝ հիւքիւմէթը սէնիէ թարաֆընտան պիրինճի մուրախաս թային օլընմըշ տըր։

Նաֆիա Նէզարէթի՝ Սոֆա-Պանտրմա տէմիր եօլը իմթիեազընը կէլէճէք հաֆթա զարֆընտա սուրէթը գաթիէտէ միւզաքէրէ իտէճէք տիր։ Պու իսթիթը թայէպ իտէնէր իւչ հէյէթ օլուպ, պիրի Իզմիր-Գասապա տէմիր եօլը չիրքէթի, տիկէրի՝ պաֆրիէ իւմէրասընտան Ահմէտ բաշա վէ իւչիւնճիսիւ Ֆրանսալը Մ. Կրանչան տըր։ Նաֆիա Նէզարէթի, պաշլըճա չարթ օլմագ իւզրէ 10,000 լիրա քէֆալէթ ագչէսի էմանէթ պրագըլմասընը, վէ իմթիյազը ալաճագ հէյէթին 60 միլեօն ֆրանգ սէրմայէսի պուլընաբըլընը իսպաթ իյլէմէսինի թէքլիֆ իտիեօր։

Սատրազամ բաշա՝ ճումա իրթէսի կիւնիւ հուզուրը Շահանէյէ գապուլ պույրուլմըշ տըր։

Օսմ. ասկանմասը մուավէնէթը միլլիյէ ճէմիյէթի միւէսսիսլէրինին միւրաճաաթ վէ իսթիտասը իւզէրինէ, մէզքիւր ճէմիյէթ՝ թահթը բրեասէթը հազրէթը Բատիշահիյէ գապուլ պույրուլմըշ տըր։

Եանիա վիլայէթի Բուլ մէքթէպլէրի իչին Մէարիֆ Նէզարէթինտէն 15,000 ղ. կէօնտէրիլմիշ տիր։

Հարպիէ Նազրը Սալիհ բաշա՝ Էվրօբատան Տէրիսաատէթէ ավտէթ իթմիշ տիր։

Խազինէի խասսա Նէզարէթիյէ մուավինլիկ լազվ օլընմըշ վէ միւտիրի ումումիլիկէ թահվիլ իտիլիպ, մուավինի սապզգ Ֆէվզի էֆ.՝ միւտիրի ումումի թային գըլընմըշ տըր։

Եըլտըզտա թէէսսիս օլընան էրքեանը հարպ մէքթէպի՝ ճումա իրթէսի կիւնիւ բէսմէն քիւշատ օլընմըշ տըր։ Բէսմը մէզքիւրտէ սատրազամ բաշա իլէ վիւքէլա վէ սամի բրճալը մէմուրին հազրը պուլընմըշլար տըր։ Նութգլար իրատ օլընմըշ վէ պիր պանտա միւզիգա՝ միլլի վէ վաթան մարշլարը չալմըշ տըր։ Մէզքիւր մէքթէպ չակիրտանը, կէնճ, միւճէրրէպ, ֆաալ վէ զայեուր զապիթլէրտէն միւրէքքէպ տիր։ Թանսիլ՝ 3 սէնէտէն իպարէթ տիր։ Թալէպտէ էֆ.ղէր՝ մէքթէպտէ թաամ իտէճէքլէր տիր։ Սէնէտէ 3 այթաթիլ օլընաճագ տըր։ Պու այյար զարֆընտա իսթէտիքլէրի ալայ վէ թապուրլարտա մալիմանթը նազարիէլէրինի թաթպիգ իմթիքտէն սոնրա, մէքթէպ ավտէթ իտէրէք, ալբսէ տէվամ իյլէեճէքլէր տիր։ Մէքթէպը մէզքիւրտէ թապիա, թարիխի սիյասի, իսթիհքեամ, գավանիյնի ասքէրիէ, ֆրանսըզճա, ֆէնոը էպիհա, ալմանճա, բուսճա, թարիխի հարպ, ճօղրաֆիա տէրսլէրի թէտրիս օլընաճագ տըր։ Մէզքիւր մէքթէպտէ Գրիգոր էֆ. Մինէճեան՝ հուգուգը պէյն էլ միլէլ մուալիմիլինէ վէ Թէլէկեան Տիրան էֆ.՝ թարիխի սիեասի մուալիմիլինէ թային օլընընշլար տըր։

Տէրիսաատէթէ ախզը ասքէր մուամէլաթընա միւթէալլիգ խուսուսաթ իչին պիր չօգ սոնադը մէսալիհին Հարպիէ Նէզարէթինէ, Օրտու գօմանտանլըզընա, Իսթանպօլ վիլայէթինէ վէ սահիր մագամաթա միւրաճաաթ իթմէքտէ օլտըգլարը կէօրիւլմէքտէ օլտըզընտան, հէմ մագամաթը իշղալ իթմէմէք, հէմ ատ պիհուտ հարաքեաթ իլէ վագըթլարընը զայիյէմէք իւզրէ, սոնադը մէսալիհին, Տէրիսաատէթ ախզը ասքէր մուամէլաթընա միւթէալլիգ խուսուսաթ իչին, մէրճիի մախսուսը օլան Թօք-գաբու սէրայը տախիլինտէ Տէրիսաատէթ ախզը ասքէր գալէմի բրեասէթինէ միւրաճաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Վէնէտիկտէ Օսմանլը վէ Իթալեան թիւճճարը պիր գօնկրէ ագտ իթմիշլէր տիր։ Իւչ կիւն տէվամ իտէն պու գօնկրէտէ 350 մուրախաս հազրը պուլընմըշ տըր։ Գօնկրէնին բէյսի օլան Վէնէտիկ թիճարէթ միւզէսի բէյսի, Օսմանլըլարը, մէշրուութիյէթ տէվրը ճէտիտինտէ թիճարէթ վէ սէնայի իլէրլէթէճէքլէրի մէմուլ օլտըզընը պէեան, վէ Թիւրքիա իլէ Իթալիա պէյնինտէ միւնասէպաթը թիւճճարիյէնին թանքիմինի թէմէննի իյլէմիշ տիր։ Գօնկրէնին բէյսի, քեաֆֆէյի Իթալեանլարը՝ Թիւրքիա հագգընտա հիսսիեաթը տօսթանէ պէսլէտիքլէրինի, վէ Իթալիանըն Թիւրքիա հագգընտա սուի էֆքեարը օլմաեըպ, պիլաքիս օնընա պիր իթթիֆագ ագտընը արզու իյլէտիկինի իֆատէ իթմիշ տիր։ Քեաֆֆէյի մուրախասլար թարաֆընտան Իթալիա գրալընա, Իթալիա թիճարէթ նազրընա վէ Ռօմա Օսմանլը սէֆիրի Հագգը պէյլ թէլէկրաֆնամէլէր կէօնտէրիլմիշ տիր։ Գօնկրէնին հէր սէնէ իճթիմաը գարարլաշտըրըլմըշ տըր։ Կէլէճէք իճթիմա՝ 6 այտան Միլանտա վէ իւչիւնճիսիւ իճթիմա՝ պիր Օսմ. լիմանընտա ագտ օլընաճագ տըր։

Իզմիր վիլայէթինտէ չէգավէթի իզալէ իթմէք իւզրէ Իսթանպօլտան պիր գաչ թապուր ասքէր տահա կէօնտէրիլմիշ տիր։ Զագըրճալը էլան Թուրքուլմամըշ։ Եարասընը նէրէտէ թէտավի իթտիրտիկի պիլինմէեօր։

Թրապիզօնտա Թուզլա, քիրէմիտ, չիմէնթօ վէ պունա միւմասիլ թօբրագ գապլար եաբըպ սոթմագ իւզրէ, 15,000 լիրա սէրմայէ վէ 51 սէնէ միւտտէթլէ թիւճճարտան Նէմլիզատէ ճէմալ պէյ վէ բէֆիգ-ֆիգէլէրինէ պիր չիրքէթ թէշքիլի իչին բուխսաթ վէրիլմիշ տիր։

Պէթլիստէն պիլտիրիլտիկինէ կէօրէ, պապը էշգբեա, Սասսն թարագլարընտա իքի էրմէնիյի խանէլէրինտէն ալըպ, մէճհուլ պիր թարաֆա կէօթիւրմիւշլէր տիր։ Պունլարըն գուրթարըլմասը վէ էշգբեանընն տէրտէսթի իչին, տէրհալ Պիթլիս վէ Մուշտան իճապը գատար ասքէր կէօնտէրիլմիշ տիր։ Անճագ պու ասքէրլէր հէնուզ պիրլէշմէզտէն, շագըլար՝ Պիթլիստէն էվվէլճէ կէօնտէրիլմիշ օլան գուվվէթէ թէսատիւֆլէ, իքի էրմէնիյի սալը վէրմիշլէր տիր։

Էվվէլքի կիւն Օրթագճըլարտա պիր իսլամ սէյեար սաթըճը պիր արապա ալթընտա ֆէնա սուրէթտէ էզիլմիշ տիր։

Բազար իրթէսի կիւնիւ Գատրքէօյունտէ Բուլ քիլիսէսի գարշըսընտա պիր էվտէն հարիգ զուհուր իտէրէք, մէզքիւր էվ եանմըշ տըր։

Իսթանպօլտա Թավուգ-բազարընտա Մէհէմմէտ նամ ասքէրի թէլէֆ իթմիշ օլան գաչագճը Օնիկ, Արթին վէ Վարդանընն մուհաքէմէսի, էվվէլքի կիւն Մահքէմէի ճինայէթտէ բուլէթ օլընարագ, պիրինճիսի 15 վէ տիկէր իքիսի 5էր սէնէ քիւրէք ճէզասընա մահքիւմ օլմըշլար տըր։

Էվվէլքի կէճէ սաաթ 2½ բատտէլէրինտէ Գալաթատա ախիտէքի վագրա օլմըշ տըր. Բօլիսլէր, էլինտէ պիր բէվօլվէր օլան պիր ժանտարմայը գօվալամագտա օլուպ, մէրգում ժանտարմա՝ Հարաճճը սօգաղընտա բէվօլվէրի պիր գաչ քէրրէ աթէշլէմիշ, բօլիսլէրտէն պիրի տէ մէրգումը իւզէրինէ աթէշ իթմիշ, տիկէր բօլիսլէր եէթիշմիշ վէ գավկա պէօյիւյիւպ, նինայէթ ժանտարմա տէրաէսթ իտիլմիշ տիր։ Պու վազըա էնասընտա իտալգ գաչմաեա պաշլամըշ, տիւքքեանլարընն քէբէնքլէրի տէրհալ գաբանմըշ վէ չօգլար, ֆիրար էսնասընտա եարալանմըշ տըր։ Տէրաէսթ իտիլէն վէ գօլլարը պաղլանան ժանտարմա՝ տիվանը հարպա կէօթիւրիւմիւշ տիր։

Էրզրումտան պա թէլէկրաֆ պիլտիրիլտիկինէ կէօրէ, Պայպուրթը Ահմէտ, գօմշուլարբյա օթուրմագտա իքէն, իչէրի օն քիչի կիրէրէք, մէրգումը գաթլ իթմիշլէր տիր։ Ահմէտին բէտէրի տէ պու սուրէթլէ գաթլ իտիլտիկինտէն, ճինայէթին՝ էսէրը զարարզ օլտըզը անլայրլմագտա տիր։ Գաթիլլէրտէն 8ի տէբաէսթ իտիլմիշ տիր։

Բուլ էշգբեայը մէշհուրէսինտէն թաքի, Մանասթըրտա մագթուլէն տէրաէսթ իտիլմիշ տիր։ Բէֆիզլէրի չիտտէթլէ թաագիպ իտիլմէքտէ տիր։

Բազար սապանը Բէյնտիքտէն սաաթ 2.7տէ հարէքէթ իտէն թրէն, էրէնքէօյ իլէ կէօզ-թէբէ արասընտա աշճը գօլըը Սատրգ իսմինտէ պիրինի էզմիշ տիր։ Գիչարէնին պէլ քէմիկի իլէ գաֆֆասը խուրտէխաշ օլմըշ տըր։ Գաղա՞ մը, ինթիհար նէթիճէսի՞ մի օլտըզը անլայըլմամըշ տըր։

Բազար կիւնիւ թրամվայ արապասը՝ Գալաթատա քիւչիւք պիր չօճուզը չըզնամըշ վէ գօլընը քէսմիշ տիր։ Արապաճը տէրտէսթի իտիլմիշ տիր։ Զօճուգ, Ալմանիա խասթախանէսինէ կէօթիւրիւլմիւշ տիւր։

Սօն կիւնլէրտէ եաղան չիտտէթլի եաղմուրլարտա, Սէլանիք իլէ Իսթանպօլխաթթը իւզէրինտէ պազը խասարաթ օլմըշ, պազը նոգթալարտա եօճըլար վէ էշեալարը ագթարմա իտիլմիշ տիր։ Ճումա իրթէսի կիւնիւ թրէն, վագթընտան 5 սաաթ կէճ վասլ օլմըշ տըր։

Ղազէթալարտա օգունտրզընա կէօրէ, Մարտ պիրտէն պէրու, չէհրիմիզտէ, 37 Իսլամ էրքէք վէ 27 Իսլամ գըզ, 4 Բուլ էրքէք վէ 3 էրմէնի գըզ քի, ճէման 71 չօճուգ զայպ օլմըշ տըր։ Էրմէնի գըզ չօճուգլարտան իքիսինին իսմի Բեբուզ օլուպ, պիրի 8 եաշընտա օլարագ Մարտ 1տէ Ագսէրայտա, իքինճիսի 6 եաշընտա օլարագ ապրիլ 29տա Սարաճխանէ-պաշընտա վէ իւչիւնճիսիւ Մարկրիթ իսմինտէ վէ 3 եաշընտա օլուպ, սեպտ. 6տա զայպ օլմըշլար տըր։ Պու չօճուգլարըն նէրէյէ կիթտիքլէրինի, քիմ ալտըզընը քիմսէ պիլմէեօր։ Զապրթա, պունլարը հէնուզ պուլամամըշ տըր։

Էվվէլքի կիճէ սաաթ 3½ բատտէլէրինտէ Իւսկիւտարտա Իճատիէ մահալլէսինտէ, վէ սաաթ 5½տա Զիֆթէ-պազալտա, տիւն կիճէ տախի պիրի Իւսկիւտարտա Արապխանէ վէ տիկէրի Իսթանպօլտա Եէնի-գաբուտա հարիգ զուհուր իթմիշ։ Ֆագաթ միգտարը զայեաթ անլայըլամամըշ տըր։

ԱՏԱՆԱՅԻ ԿԵԱՆՔԸ

Գրեց ՊԱՊՈՒ Ց. ԹԷՐԶԵԱՆ

Իշպու քիթապ՝ Ատանանքն ահվալը մալիւմէսինի վէ տիկէր պազը մալիւմաթը հավի օլուպ, էհէմմիյէթի տէրքեար օլտըզընտան, գրասթը թավսիյէ օլունուր։

Ֆիյաթը 3 ղրշ., բօսթա իլէ կէօնտէրիլտիկինտէ 4 ղ. տըր։

Մէրքէզը Ֆիրուխթը, Իսթանպօլտա Գում-գաբուտա «Դեղարան Թէրզեան» նամ էճզախանէ տիր։

ԴԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

27 Հոկտեմբեր 1909

	Ղ.	Բր.
Թէվֆիտ իսիլմիշ էսհ. ում.	101	36—
Բումէլի չըմէնտրֆէրի Ֆր.	213	50
Օսմ. Սիկրթ. չիրքէթի Լ. Օ.	4	55
Տէրիս. Թրամվայ գուբ.	8	62—
» » Թանվ Ֆր.	492	
Ըէժի	17	20
Տէրիսաատէթ Ըլիսթրմ	428	
Տէրգօշ	313	
Անատօլը չըմէնտրֆէրի գուբ.	14	80
» » Թահ.	513	
Քրէտի Ֆոնսիէ էժիբսիէն Ա.	309	50
» » » Բ.	255	50

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻԵԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ.տան	Ղ.	Բր.
Պէեազ մէճիտիյէ ֆարգը	108	9
Մէթալիք	101	
Բօլ	90	10
Ֆրանսըզ ալթունը	87	12
Լոկիլիզ լիրասը	109	37
Գրբմից	50	
Բուպլի քեաղըտ	8	64

Միւտիրը մէսուլը զազէթա
ԹՕԼԱՃԵԱՆ

ԻՏԱՐԷԽԱՆԷ
Գէյօղլունեա, Թազսիմ նահանէսինէ Ն. 66